

การจัดการขยะโดยการจ้างเหมาเอกชน

องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงนา จังหวัดกาฬสินธุ์

องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงนาประสบปัญหาเรื่องการจัดการขยะในหลายด้าน เช่น ไม่มีที่ทิ้งขยะรวม ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการจัดซื้อรถขนขยะและจ้างพนักงานมาทำหน้าที่เก็บขนขยะ เป็นต้น ประชาชนในพื้นที่แก้ปัญหาเรื่องขยะในครัวเรือนตนเองโดยการนำขยะใส่ถุงพลาสติกมัดปากถุง นำมาทิ้งบริเวณสะพานข้ามคลองอันเป็นสะพานสายหลักของตำบล จนกระทั่งเป็นความเคยชินว่าบริเวณนี้เป็นที่ทิ้งขยะของตำบล ก่อให้เกิดปัญหาขยะลอยเต็มลำคลอง และปลิวเกลื่อนกลาดทั่วพื้นที่ กลายเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคอันตรายใกล้แหล่งน้ำหลักของชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงนายพยายามแก้ปัญหาในเบื้องต้นโดยการจัดซื้อถังขยะขนาดบรรจุกลางมอบให้ทุกครัวเรือนในตำบล และขอใช้พื้นที่สาธารณะจากกระทรวงมหาดไทยเพื่อเป็นสถานที่ทิ้งขยะรวมของตำบล แต่ยังไม่ประสบปัญหาเรื่องประชาชนไม่สามารถนำขยะไปทิ้ง ณ สถานที่ทิ้งขยะรวม และ อบต. ไม่มีรถเก็บขยะบริการประชาชน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2545

กิ่งอำเภอ: ดอนจาน

จังหวัด: กาฬสินธุ์

ประชากร: 4,271 คน

พื้นที่: 29.18 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปีพ.ศ. 2544 อบต. ม่วงนาจึงจัดทำโครงการ "การจัดการขยะโดยวิธีการจ้างเหมาเอกชน" เพื่อแก้ไขปัญหาขยะในชุมชนให้ประชาชนพึงพอใจมากที่สุดและใช้งบประมาณในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. แยกถังขยะขนาดบรรจุกลางให้ 876 ครัวเรือนทั่วทั้งตำบล
2. สร้างสถานที่ทิ้งขยะรวมและที่กำจัดขยะของตำบลโดยการสร้างรั้วอิฐล้อมรอบอย่างมิดชิด ซึ่งมีขนาดเนื้อที่ 1,200 ตารางเมตร (30x40 เมตร) โดยขอใช้พื้นที่สาธารณะจากกระทรวงมหาดไทยจำนวน 52 ไร่
3. อบต. ม่วงนาประกาศจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะจากทุกครัวเรือนอัตราเดือนละ 10 บาท
4. จัดอบรมเรื่องสุขอนามัยในบ้านและการสุขาภิบาลในชุมชนแก่ครัวเรือนในตำบล โดยความร่วมมือระหว่าง อบต. อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) กลุ่มสตรี และสถานีอนามัยตำบลม่วงนา
5. กำหนดข้อบังคับตำบลว่าด้วยการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูล เพื่อให้ประชาชนรู้วิธีปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันเรื่องการเก็บขนขยะและกำจัดขยะของตำบล
6. อบต. ดำเนินการจ้างเหมาเอกชนดำเนินการจัดเก็บขนขยะและกำจัดขยะจำนวน 1 ราย

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน

1. งบประมาณ อบต. ปิงปงบประมาณ 2545 จำนวน 79,200 บาท
ใช้เป็นค่าใช้จ่ายดังนี้
 - ค่าจ้างเหมาบริการเอกชน 72,000 บาท
 - ค่าใช้สอยวัสดุ 7,200 บาท
2. งบประมาณจากกิ่งอำเภอตอนจานสำหรับจัดฝึกอบรม 24,500 บาท
3. ค่าธรรมเนียมการเก็บขนและกำจัดขยะปีละ 105,120 บาท ใช้
เป็นค่าใช้จ่ายจัดทำสถานที่ทิ้งและกำจัดขยะ 50,000 บาท
ส่วนที่เหลือ อบต. ม่วงนาเก็บไว้ใช้กิจการกำจัดขยะต่อไป
4. ผู้นำชุมชนร่วมกับประชาชนในตำบลอุดหนุนค่าใช้จ่ายการจัด
ประชาคมตำบล 27,000 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. สถานที่ทิ้งและกำจัดขยะเนื้อที่ 1,200 ตารางเมตร

บุคลากร

1. อาสาสมัครเก็บค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะตามครัวเรือน หมู่บ้าน
ละ 2 คน รวมจำนวน 18 คน ใช้เวลา 3 วันต่อเดือน
2. อาสาสมัครกลุ่มสตรีและอาสาสมัครสาธารณสุข 125 คน
3. วิทยากรจากสถานีอนามัยจำนวน 2 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
พฤศจิกายน 2544	จัดอบรมเรื่องสุขอนามัยในบ้านและการสุขาภิบาล ในชุมชนร่วมกับหัวหน้าสถานีอนามัยประจำตำบล	อาสาสมัครสาธารณสุข และกลุ่มสตรี 125 คน
ธันวาคม 2544	จัดประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล ระดมความคิด รับฟัง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้นำชุมชน ทุกฝ่าย	อบต./ผู้นำชุมชน
ธันวาคม 2544	กำหนดข้อบังคับตำบลว่าด้วยการจัดเก็บขยะและ สิ่งปฏิกูล	อบต.
ธันวาคม 2544	ประชาสัมพันธ์ข้อบังคับให้ประชาชนทั่วไปทราบ	อบต.
มกราคม 2545	ประชุมตกลงเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจ้างเหมา จัดเก็บขยะ วงเงินค่าใช้จ่าย คุณสมบัติผู้รับจ้าง เหมา และข้อตกลงสัญญาจ้าง	อบต.
มกราคม 2545	ประกาศรับสมัครยื่นซองผู้รับเหมาเก็บขนขยะและ กำจัดขยะ	อบต.
เมษายน 2545	-ทำสัญญาจ้างเหมา -ติดตามผลการดำเนินงานของผู้รับจ้างเหมา รายงานผลให้คณะผู้บริหาร อบต. สมาชิก อบต. และประชาคมได้รับทราบ	อบต./ผู้รับจ้างเหมา อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร--

ผู้นำชุมชน/ประชาชน

สถานีอนามัยตำบลม่วงนา

กิ่งอำเภอวังนา

กระทรวงมหาดไทย

--บทบาทความร่วมมือ--

ร่วมประชุมประชาคมตำบลเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ

เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ประชาชนในการอบรมเรื่องสุขอนามัย

สนับสนุนงบประมาณการอบรมเรื่องสุขอนามัยแก่ประชาชน

อนุญาตให้ใช้ที่สาธารณะเพื่อเป็นสถานที่ทิ้งขยะและกำจัดขยะรวมของตำบล

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. พื้นที่ตำบลม่วงนาไม่มีสถานที่ทิ้งและกำจัดขยะรวม ทำให้ประชาชนนำขยะไปทิ้งตามบริเวณที่ดินเองสะดวกที่สุด ก่อให้เกิดความสกปรกและเป็นภาพที่ไม่ดีของตำบลโดยรวม
2. อบต. ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องการเก็บขยะในตำบล เพราะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

หลังการดำเนินการ

1. อบต. สามารถจัดหาสถานที่ถาวรสำหรับทิ้งและกำจัดขยะโดยขออนุญาตใช้พื้นที่สาธารณะจำนวน 52 ไร่ จากกระทรวงมหาดไทย
2. ทิวทัศน์ที่ทั้งตำบลมีความสะอาด ปราศจากขยะเกลื่อนกลาด
3. ทุกครัวเรือนยอมรับการจ่ายค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดขยะตามอัตราที่ อบต. ประกาศ
4. อบต. ใช้งบประมาณดำเนินการเก็บขนขยะและกำจัดขยะโดยการจ้างเหมาเอกชนเพียงปีละ 72,000 บาท เป็นที่พึงพอใจของ อบต. และประชาชนในตำบล

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ในระยะแรกประชาชนไม่ยอมรับแจกถังขยะจาก อบต. เนื่องจากไม่ต้องการเสียเงินค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะ	ทาง อบต. ออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย โดยมีโทษปรับสำหรับผู้ที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ประกอบกับเมื่อดำเนินโครงการไปได้ระยะหนึ่งแล้ว ประชาชนเห็นข้อดีในการจ้างเหมากำจัดขยะ ต่อมาจึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยมีการระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการจัดการกับปัญหา

2. การสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหาร และความพยายามในการผลักดันโครงการให้บรรลุผลสำเร็จ

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

ความต่อเนื่องของโครงการนี้อยู่ในระดับสูง เนื่องจากชุมชนชาวบ้านและคณะผู้บริหาร อบต. มีความพึงพอใจผลการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนมีการกำหนดเป็นข้อบังคับตำบลว่าด้วยการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูล และทำสัญญาจ้างเหมาเอกชนเป็นรายปี

บทเรียนที่ได้รับ

การมีส่วนร่วมของชุมชนและการตระหนักในปัญหาร่วมกัน จะส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ มีความสำเร็จสูงและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากประชาชน

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกที่แต่มีเงื่อนไขสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ การทำสัญญาข้อตกลงระหว่าง อบต. กับเอกชนคู่สัญญาต้องมีความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล	: นายวิสุทธิ์ นันประดิษฐ์
ตำแหน่ง	: นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน	: องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงนา
ที่อยู่	: หมู่ที่ 2 ตำบลม่วงนา กิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์
โทรศัพท์	: (09) 5748682
ชื่อ-นามสกุล	: จ.ส.ด. บรรเลง ยบลเขต
ตำแหน่ง	: ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน	: องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงนา
ที่อยู่	: หมู่ที่ 2 ตำบลม่วงนา กิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์
โทรศัพท์	: (06) 2428783

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	บ้านม่วงนา หมู่ที่ 2 ตำบลม่วงนา กิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
ขนาดพื้นที่	29.18 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	2,422,223 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 1.03 % รายจ่ายงบกลาง 13.12% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 2.03 % ค่าจ้างชั่วคราว 28.43% ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุ 2.23 % ค่าสาธารณูปโภค 52.61% ค่าอุดหนุน 0.54 % ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	2,422,223 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	6 คน 3 คน ข้าราชการ/พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 2 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	4,260 คน
จำนวนครัวเรือน	847 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	18,150 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบสูงลักษณะลอนคลื่น สลับกับพื้นที่ลุ่มและดอนบางส่วน ที่ดินส่วนใหญ่ใช้ ประโยชน์สำหรับการเกษตรกรรม ประชาชนโดย ส่วนมากประกอบอาชีพทำนา ทำไร่และทำสวนซึ่งพืช เศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง วิถี ชีวิตของประชากรเป็นแบบวิถีชีวิตชนบทประชากรส่วน ใหญ่เป็นชาวกาฬสินธุ์มาตั้งแต่ดั้งเดิมโดยมักเป็นเครือ ญาติใกล้ชิดกัน มีความผูกพันสมัครสมานสามัคคี มี การรวมกลุ่มพัฒนาในด้านต่าง ๆ ถือได้ว่าเป็น ศักยภาพทุนทางสังคมที่มีอยู่ในตำบลที่จะสามารถ สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ เป็นอย่างดี